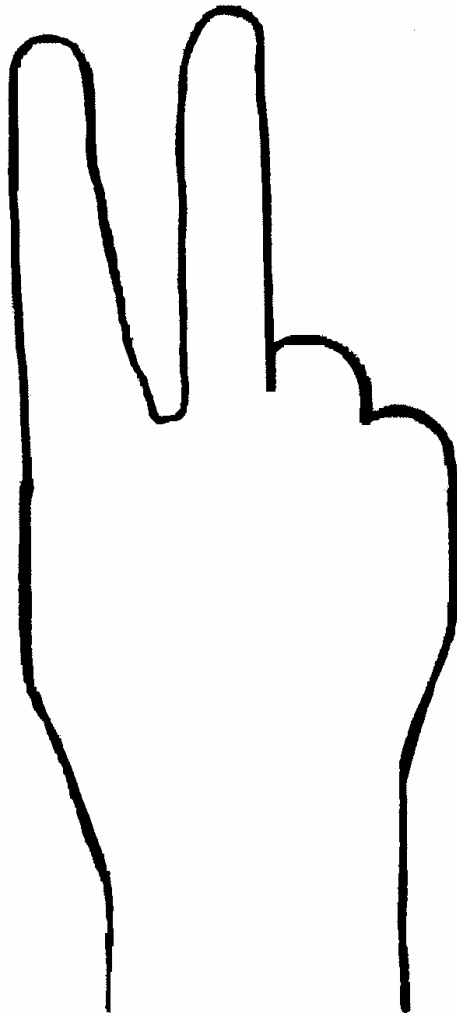

Het boek van 2

Trijntje de Wit-Gosker , Atje Hooghiemstra, e.a.
Tekeningen: Karin de Jong, e.a.

Oorspronkelijk uitgegeven vanuit het Seminarium voor Orthopedagogiek , Utrecht

versie 2025, gratis te downloaden via www.lezenmoetjedoen.nl

Inhoudsopgave

VOORWOORD	4
DIDACTISCHE PRINCIPES	4
INTRODUCTIE VAN HET GETAL 2	6
IDEEËN MET 2	7
HERKENNEN EN BENOEMEN VAN HET CIJFER 2	8
WERKBLADEN	11
TREK DE V V V V V OVER.....	13
LEG DE MAL OP HET PAPIER EN MAAK DE V VORMEN OP HET PAPIER.....	14
PLONS! PLONS! ERNIE NEEMT EEN BAD.....	15
SCHRIJF DE 2 MET JE VINGER.....	16
KIES 2 KLEURTJES. SCHRIJF DE 2 EERST MET BLAUW, DAN MET ROOD.....	17
TEL DE VISSEN IN DE KOM. KLEUR DE TEKENING DAARNA MOOI IN.....	18
TEKEN 2 VISSEN IN DE VISSENKOM VAN KOEKIEMONSTER.....	19
ERWTEN HEBBEN EEN RONDE VORM. TEKEN ER TWEE OP HET BORD VAN BERT.....	20
HELP JIJ GROTE VOGEL EVEN MET DE WAS?.....	21
IEMAND LIET VOETSPOREN ACHTER IN DE WOONKAMER! KLEUR ER TWEE ROOD.....	22
ZET EEN RONDJE OM DE 2.....	23
ZET EEN KRUIS DOOR DE HOKKEN MET 2 KUIKENS.....	24
VAN WELKE DIEREN ZIJN ER TWEE?	25
VAN WELKE DIEREN ZIJN ER TWEE?	25
MAAK GROEPJES VAN TWEE.....	27
GEEF ALLE MENSEN 2 OGEN EN 2 OREN.....	28
KLEUR HET HOKJE ALS ER 2 VAN ZIJN.....	29
KLEUR DE DINGEN WAAR ER TWEE VAN ZIJN.....	30
KLEUR 2 KRALEN ROOD, 2 KRALEN GROEN, 2 KRALEN BLAUW, ENZ.....	31
KLEUR DE DIEREN MET TWEE POTEN.....	32
VORDERINGENLIJST BIJ HET BOEK VAN 2	33
BIJLAGE	34

Voorwoord

Het boek van 2 is een deel uit een reeks van een serie telboeken, die als alternatief en/of aanvullend rekenprogramma kunnen worden gebruikt in het onderwijs aan kinderen met een verstandelijke handicap. Tien jaar ervaring met onderwijsintegratie van kinderen met een verstandelijke handicap leerde ons, dat het rekenonderwijs dat gebaseerd is op inzicht in de getallenreeks en in rekenkundige handelingen, een groot probleem is en blijft voor kinderen met verstandelijke handicap. Op het gebied van het leren lezen weten veel basisscholen zich goed te redden. Maar op het gebied van het rekenonderwijs blijkt, dat er grote behoefte is aan aangepast concreet materiaal. Uit de praktijk is gebleken, dat het heel goed mogelijk is om op een heel concrete, basale en praktische manier met cijfers en getallen omgegaan kan worden. De ervaring is, dat deze alternatieve manier van vertrouwd raken met getallen en cijfers voordelen biedt:

- Door langere tijd bezig te zijn met een bepaald getal, krijgt de leerling langzamerhand *grip* op dit getal vanuit een veel concretere benadering dan wanneer dit getal meteen in relatie tot andere getalwaarden wordt aangeboden;
- De concrete, niet op inzicht gebaseerde benadering, geeft het betrokken kind een doorlopende succesbeleving. De oefenstof is vooral gericht op herkennen, benoemen en herhalen van enkelvoudige opdrachten in dagelijks herkenbare situaties;
- Alle deelstappen, die zijn te onderscheiden in het leren *grip* te krijgen op een bepaald getal, worden door het werken met dit programma zichtbaar gemaakt, zowel voor leerling als voor de leerkracht en de ouder(s). De vorderingenlijst, die achter in dit boek is opgenomen, is dus tevens de leidraad voor alle betrokkenen om zicht te houden op het leerproces;

De telboeken bieden de leerkracht houvast in de begeleiding van een leerling met een verstandelijke handicap tijdens de rekenlessen, die aan de hele groep worden aangeboden.

Het is laagdrempelig materiaal met veel oefenstof, die zelfstandig of met enige hulp gemaakt kan worden. Natuurlijk zal er steeds geprobeerd worden om de leerling met een verstandelijke handicap daarnaast zoveel mogelijk te betrekken bij de klassikale rekenlessen. Vooral daar waar het gaat om concrete handelingen: delen is verdelen, breuken is breken, enz. Maar op momenten waarop de groep bezig is met inzichtelijke rekenkundige handelingen, kunnen de telboeken een nuttig alternatief vormen.

Het idee om een serie telboeken te gaan samenstellen is geboren tijdens een vergadering van het Steunpunt scholenproject, waar contactscholen van de VIM (vereniging voor integratie van kinderen met downsyndroom) onder auspiciën van het Seminarium voor Orthopedagogiek bijeen waren om antwoorden te zoeken voor hulpvragen, die door leerkrachten van basisscholen werden gesteld.

Atje Hooghiemstra (steunpuntschool in Friesland), nam de taak op zich de materialen te bundelen en zorg te dragen voor de lay-out en Karin de Jong heeft vervolgens de prachtige tekeningen gemaakt. Dank aan bovengenoemde personen, die deze productie voor hun rekening hebben genomen. Daarnaast zijn we dank verschuldigd aan alle leerkrachten, die per ongeluk of bewust de ontwikkelaars geïnspireerd hebben.

Onder de inspirerende leiding van Trijntje de Wit (www.lezenmoetjedoene.nl / www.pictoschrijver.nl), bekend van *Lezen moet je dóén*, *Kijken en Kiezen*, *KnipKnap*, *Pictoschrijver* en het boek *Gewoon Anders, passend onderwijs voor kinderen met het downsyndroom in het basisonderwijs* zijn de ideeën eerst voorzichtig rond het getal drie uitgewerkt. Dit simpele materiaal sloeg zo goed aan, dat we binnen het Steunpunt scholenproject besloten het initiatief te nemen tot het ontwikkelen van een serie telboeken van 1 t/m 5. Voor u ligt nu *Het boek van 2*.

Piet van Kesteren, leider Steunpunt scholenproject en inspirator van passend onderwijs

Didactische principes

De didactische principes waarop dit programma is gebaseerd zijn:

Ervaring en beleving

De oefeningen gaan uit van de lijfelijke ervaring en beleving van het getal. Steeds weer wordt de leerling als het ware teruggeworpen op zichzelf en de eigen directe omgeving. Daar waar mogelijk wordt uitgegaan van het eigen lijf.

Thematisch werken

Er staat één getal centraal. Rond dit getal worden alle mogelijke oefeningen gegroepeerd.

Stap voor stap

De leerstappen worden zo klein mogelijk gehouden, opdat de succesbeleving optimaal kan zijn. Ook worden de leerstappen zoveel mogelijk voorgestructureerd zonder een beroep te doen op eigen inzicht.

Herhaling

Het herhalen met wisselende materialen en in wisselende situaties wordt van harte aanbevolen. Deze ideeën voor gevarieerd herhalen zullen door de leerkracht worden aangedragen. Mogelijkheden hiertoe dient men vooral te zoeken in heel simpele variaties als “gisteren heb je de 2 met rood geschreven, vandaag mag je het met blauw doen”, of gisteren heb je in elk bakje 2 potloden gedaan, vandaag mag je in elk bakje 2 kralen doen” of gisteren heb je stapeltjes van 2 boeken gemaakt, vandaag mag je stapeltjes van 2 schriften maken”.

Plezier

Het plezier in het omgaan met getallen dient steeds centraal te staan. Leerlingen met weinig inzicht hebben al gauw een hekel aan alles wat met cijfers en getallen te maken heeft als er doorlopend een beroep wordt gedaan op het inzichtelijke aspect ervan.

Praktisch nut

Het praktisch nut van de oefeningen is enerzijds gelegen in het plezier van het bezig zijn met de aantrekkelijke oefeningen en anderzijds in het feit dat het kunnen hanteren van cijfers en getallen op een concreet niveau van onschatbare betekenis is voor het leven van alledag, Nu en later. Enkele voorbeelden van het nut van concreet kunnen omgaan met cijfers en getallen:

- Het kunnen meedoen met gezelschapsspelletjes als mens-erger-je-niet
- Het kunnen meedoen met buitenspelen, zoals hinkelen
- Het kunnen bedienen van de afstandsbediening, telefoon e.d.
- Het kunnen lezen van een huisnummer
- Het kunnen vinden van een bladzijde in een boek
- Het kunnen oplezen van een telefoonnummer
- Het kunnen lezen van een geldbedrag, prijskaartje
- Het kunnen omgaan met de rekenmachine
- Het kunnen aflezen van een meetlint of weegschaal
- Het kunnen uittellen van een bepaald geldbedrag
- Het kunnen lezen van de vertrektijden van een bus
- Het kunnen lezen van de begintijden van tv-programma's

Introductie van het getal 2

TELVERSJE

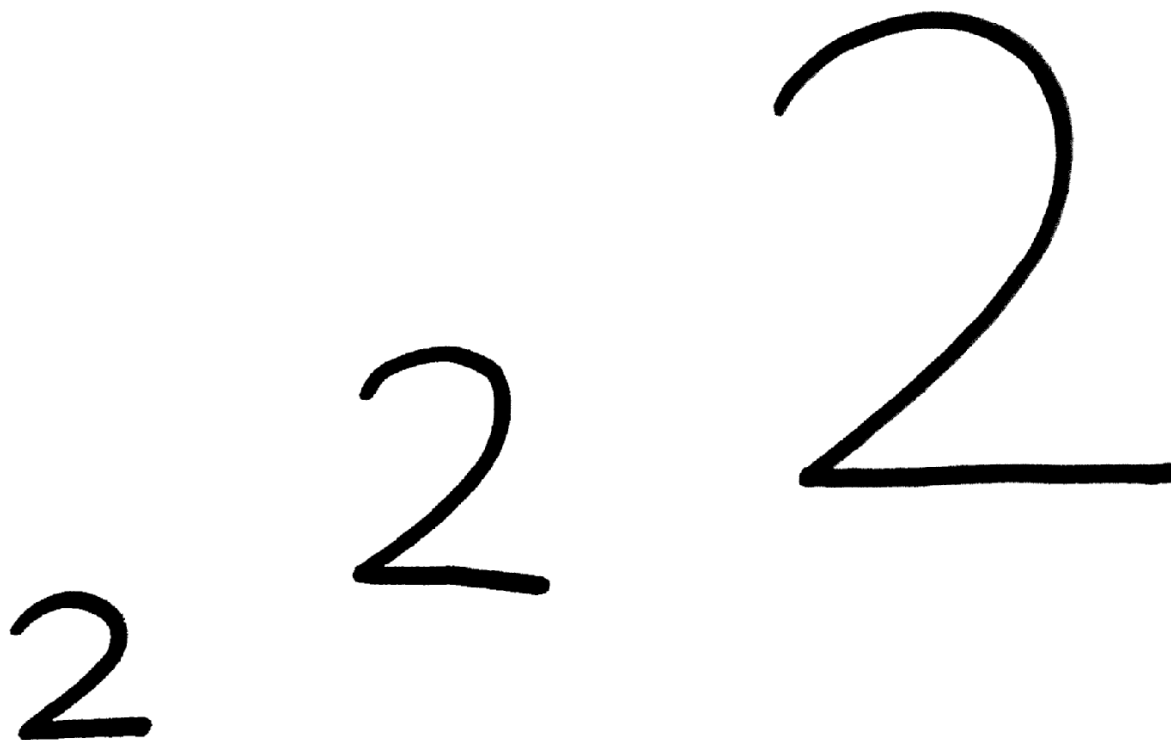
De winkel van twee

*Dit is de winkel – de winkel van twee
Ik zal je vertellen wat neem je daar mee.*

*Twee lekkere taartjes en twee doosjes ei,
twee potjes erwtjes en worteltjes erbij.
En twee grote rollen voor op de w.c.,
twee zeepjes, twee borstels en twee pakjes thee.
Twee kleine trommeltjes, vol met snoepjes.
O, als ik nog geld had, dan kocht ik ook koekjes.*

*Nu weet je precies: dit neem ik allemaal mee
daar uit die winkel van twee*

N.B: Het leukste is om dit versje te introduceren met deze spullen in het winkeltje.

Ideeën met 2

Knip, snijd of zaag uit stevig karton of triplex een “v” (zie bijlage). Laat deze (binnen)mal omtrekken met potlood, kleurtjes, stiften e.d. Het gebruik van een binnenmal is makkelijker. Bij het natrekken van elke zijde hardop zeggen: een, twee.

Spelen met 2 poppetjes, 2 beestjes e.d. van play-mobiel en ander speelmateriaal.

Kringspel:

Er zijn 2 kinderen in de kring. Daarvoor zetten we 2 stoelen klaar. Met 2 hoedjes erop. En met 2 vlaggetjes erbij. Ga door met kopjes, lepeltjes, servetjes enzovoort. Lichaamsdelen waarvan je er twee hebt en deze tellen.

Speel met de dobbelsteen: als je 2 gooit mag je bijvoorbeeld 2 keer:

- een geluid maken
- in je handen klappen
- stampen met je voeten
- tikken met je vinger op de wit
- klakken met je tong

Cijferpuzzel:

Plaat in 2 stukken knippen. De cijfers 1 en 2 erop zetten en deze in de goede volgorde leggen. Ansichtkaarten die de leerling aanspreken zijn hiervoor erg geschikt.

Gezelschapsspelen:

Mens erger je niet

Dominospel

Lotto

Herkennen en benoemen van het cijfer 2

Wijs in de komende weken daar waar mogelijk op de aanwezigheid van het cijfer 2 in het gewone dagelijkse leven (geef dit ook door aan de ouders zodat zij er, indien mogelijk, ook op in kunnen spelen):

Buiten:

- Als huisnummer: wie woont er op nummer 2? Waar zie je nummer 2?
- Op een bus: lijn 2
- Op een ANWB-bord: 2 km naar.....
- Op een hinkelbaan

Binnen:

- Op de klok: de 2 staat altijd op dezelfde plaats
- In een lift: de 2e verdieping
- Op een shirt: sportshirt met nr. 2
- Op de kalender 2 januari, 2 februari, 2 maart
- Op de telefoon; zit er een 2 in jouw telefoonnummer
- Op de afstandsbediening van de tv
- Op de computer: typ maar een hele rij met 2222222222
- Op de thermometer, de weegschaal
- Op verpakkingen
- In boeken: zoek pagina 2 op in verschillende boeken

Leg zoveel mogelijk dingen waar een 2 op staat op een tafel:

- Een zelfgemaakte collage met uitgeknipte tweeën
- Een meetlat met een wasknijper bij de 2
- Een aantal van bovengenoemde voorwerpen

Teloefeningen tot 2:

1. Rijg een ketting van kralen in groepjes van twee: steeds 2 rode, 2 blauwe, etc. De kralen al tellend aanrijgen. Vooraf sorteren in groepjes van twee, bijvoorbeeld in een lege eierdoos.
2. Stickers op een vel plakken, in groepjes van twee.
3. Allerlei voorwerpen in groepjes van twee leggen en deze samen tellen
4. In de spelletjes met de bal: 2x opgooien, 2x kaatsen tegen de muur, 2x stuiteren, 2x overgooien, 2x rollen.
5. Tellen van ogen, oren, wangen, armen, benen, voeten, knieën, handen bij jezelf en bij elkaar.

Het cijfer 2:

- Inkleuren, schilderen, met krijt
- Vorm maken van klei
- Lopen op de grond
- In zand schrijven
- In scheerschuim schrijven
- Stempelen
- Invullen met stukjes papier
- Leggen met insteekmozaïek
- De twee overtrekken

Spelletjes met het cijfer 2:

- Cijferkaartjes verstoppen en zoeken (1 en 2)
- Cijferbrievenbus maken (gebruik maken van bestaande "post" brievenbus) de cijfers 1 en 2 erin stoppen
- 2 dingen bij het cijfer 2 laten leggen

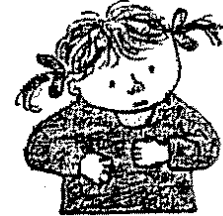
Associeeroefeningen: cijfer en aantal

Voeg zoveel mogelijk spullen op de 2-tafel toe die direct met het getal 2 of het cijfer 2 kunnen worden geassocieerd:

- Dominostenen waar 2 stippen op staan
- Dobbelstenen met de 2 stippen naar de bovenzijde
- Een doosje met 2 vakjes
- Een bloem met 2 blaadjes
- Een jas of bloes met 2 knopen
- Speelkaarten met 2: harten 2, ruiten 2..
- Een knikkerspel waar een 2 op staat

Later kan met dit materiaal winkeltje gespeeld worden.

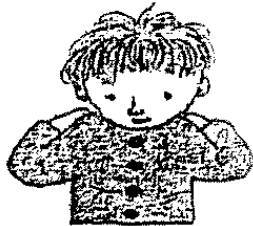

Twee handjes op de tafel
twee handjes in de zij
Twee handjes op de schouders
op het hoofdje allebei.

Nu maken we twee vuistjes,
zo stevig als het maar kan.
Daar gaan we nu mee trommelen,
van je rommel, de bommel de bom.

De duimpjes zijn de dikste,
de pinkjes zijn maar klein.
Nu moeten alle handjes,
weer vlug op het rugje zijn.

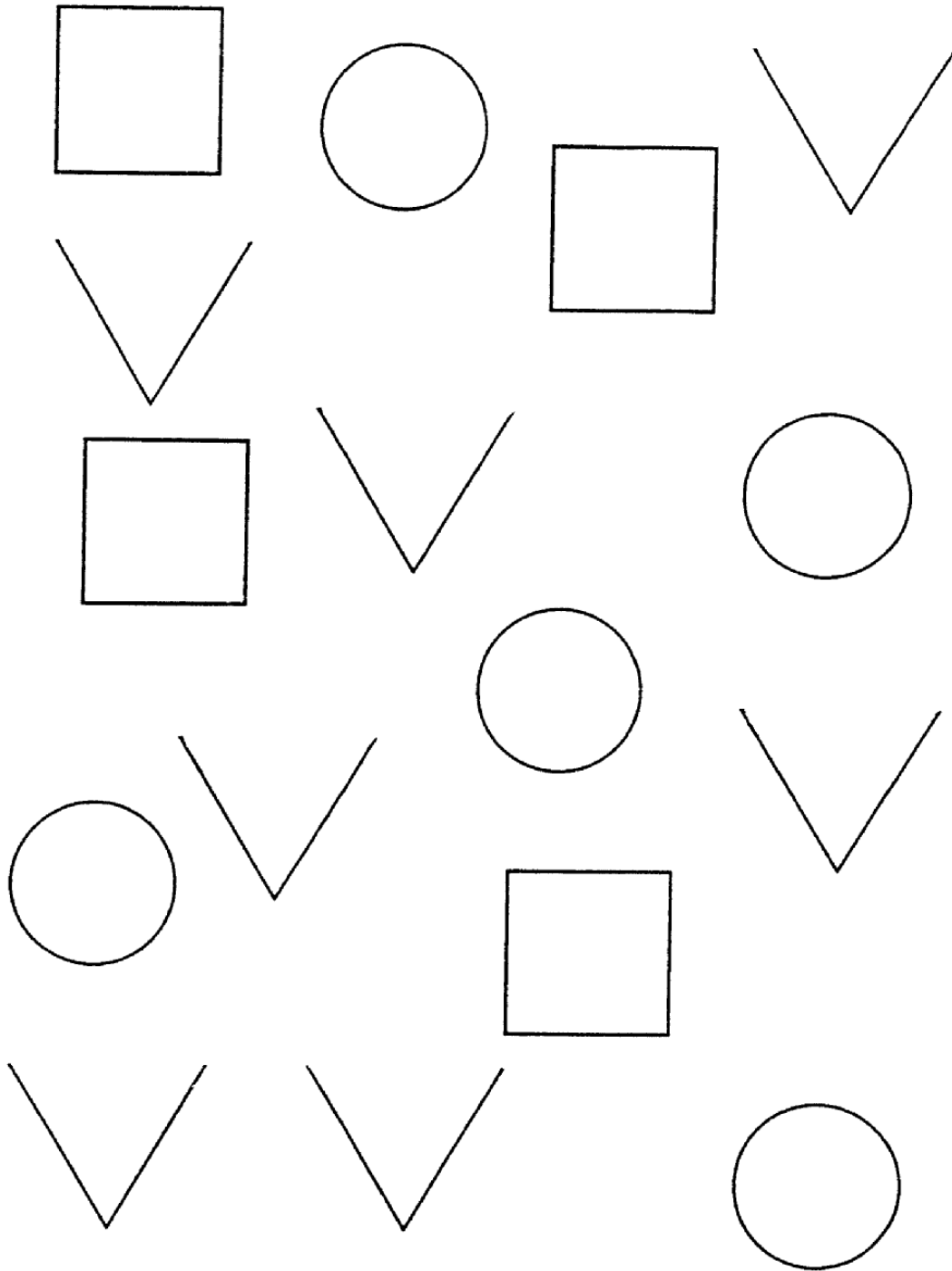

Werkbladen

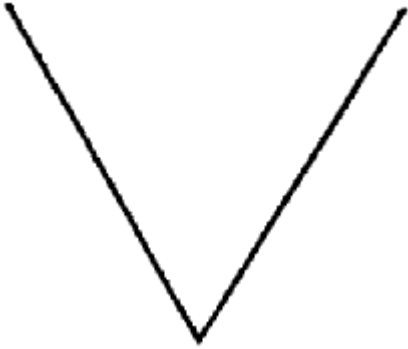

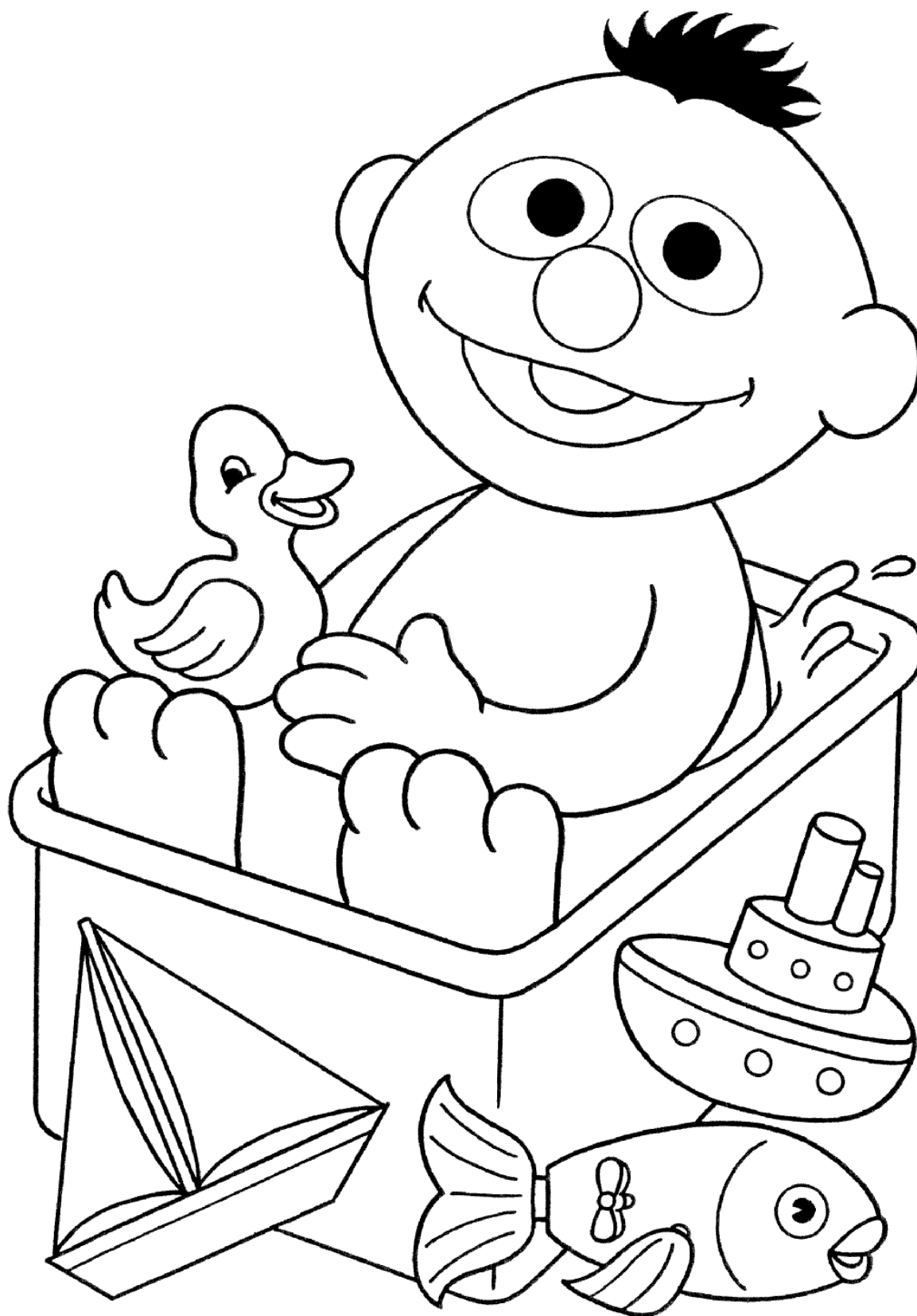
Trek de V V V V V over.

Leg de mal op het papier en maak de V vormen op het papier. Je kunt kiezen uit verschillende formaten.

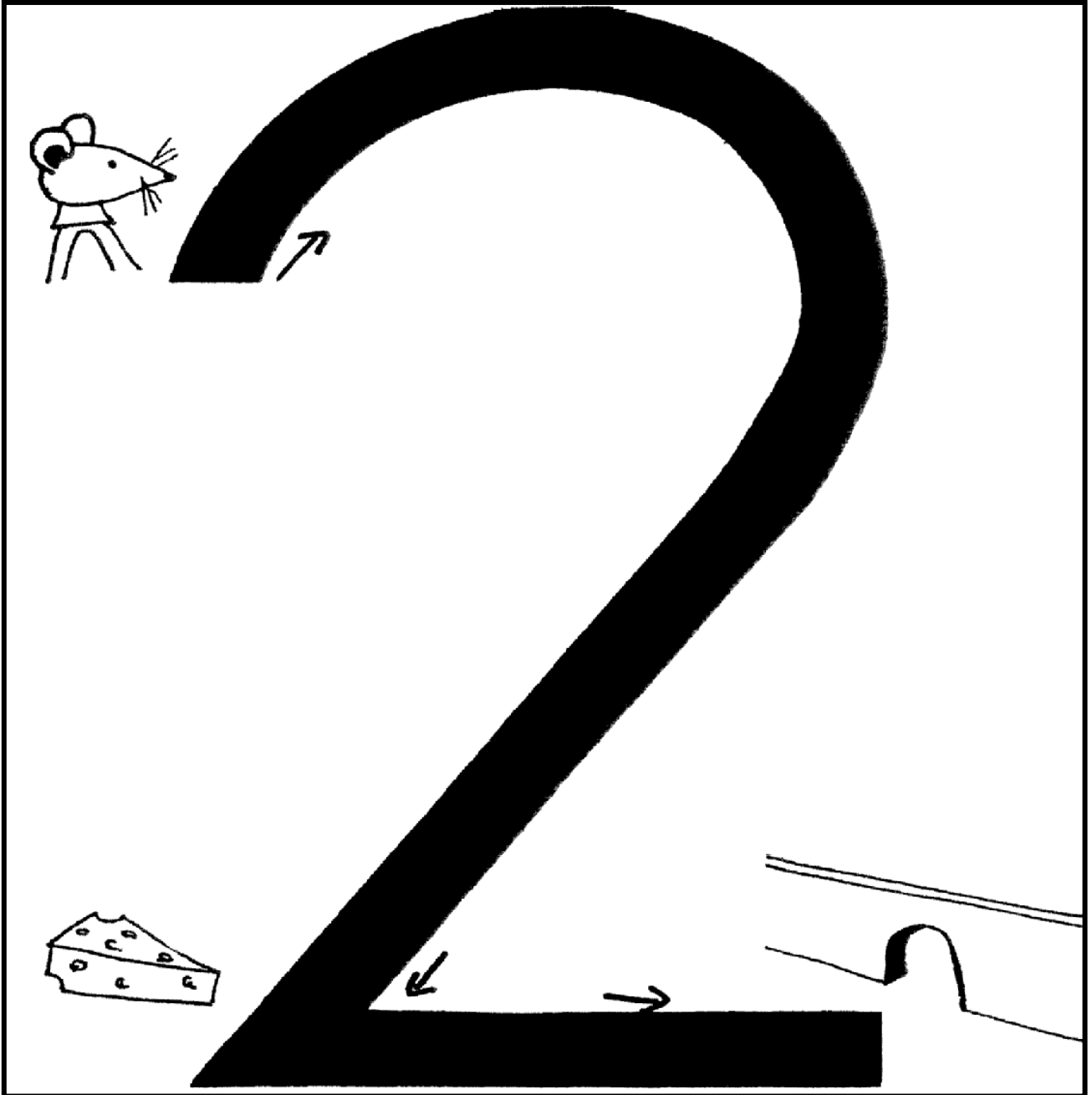

Plons! Plons! Ernie neemt een bad. Kleur 2 voeten, 2 oren, 2 ogen, van elke voet 2 tenen.

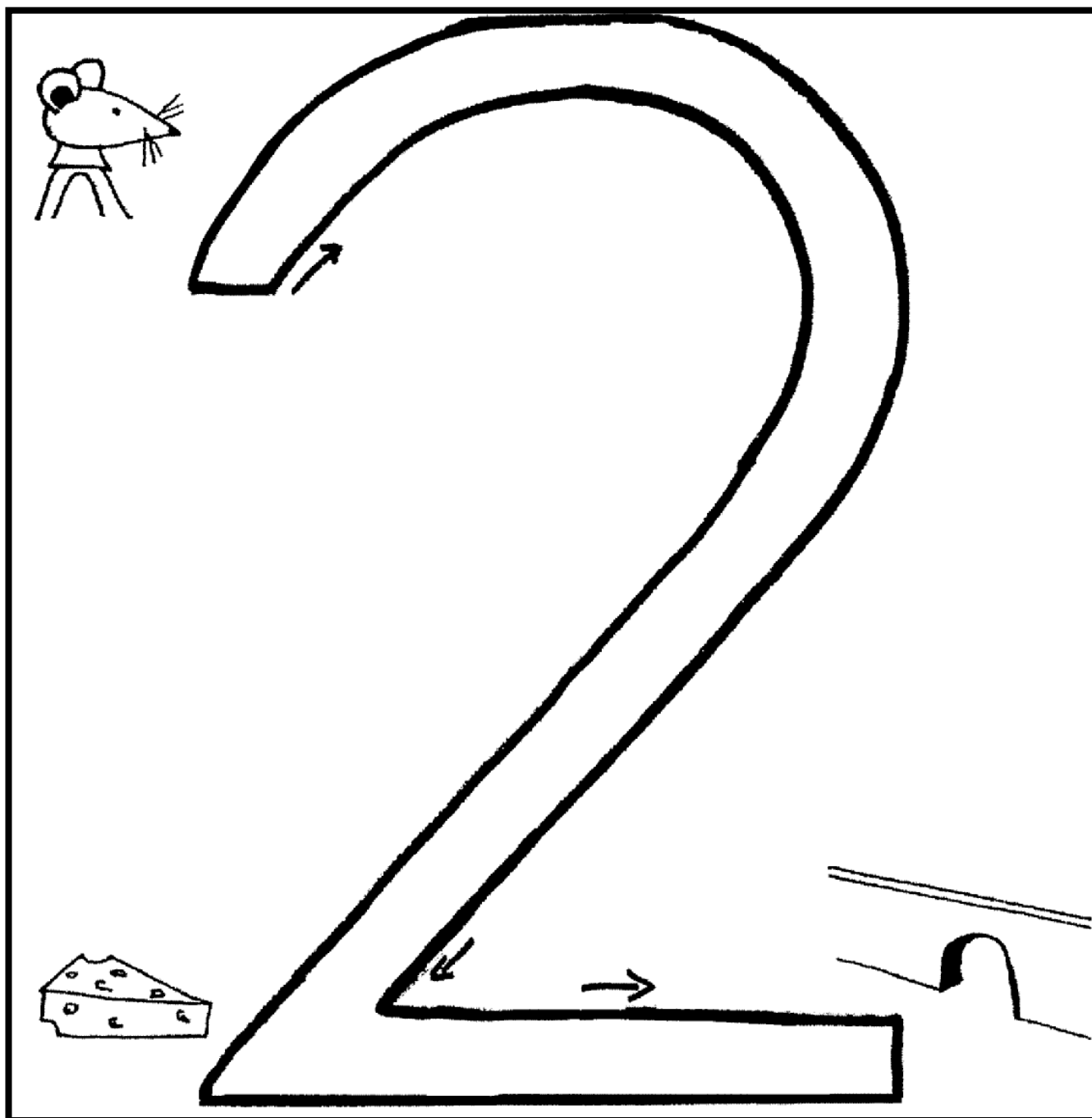
Schrijf de 2 met je vinger. Eerst gaat de muis naar de kaas en dan naar het holletje.

0 0

Kies 2 kleurtjes. Schrijf de 2 eerst met blauw, dan met rood.

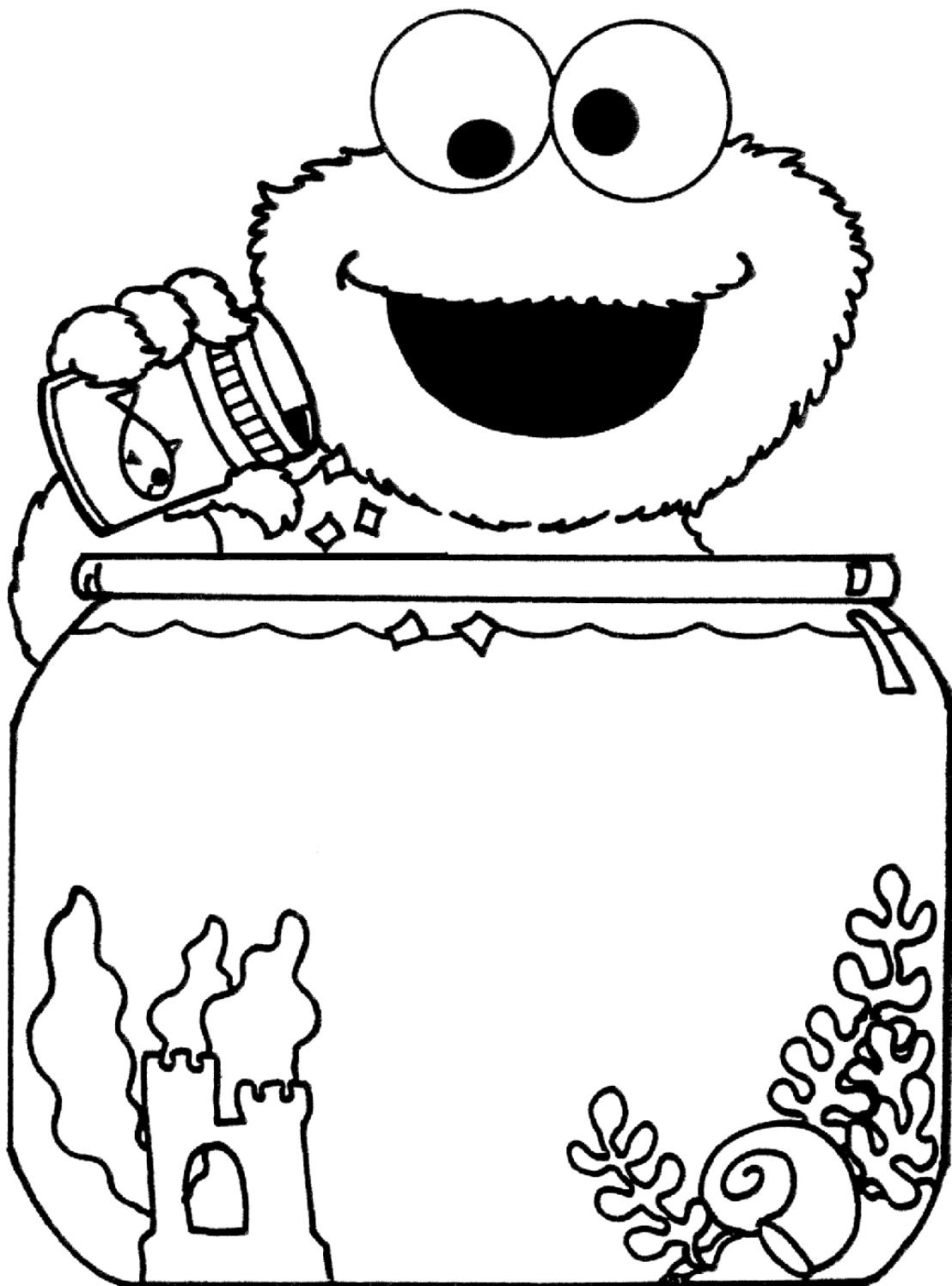
0 0

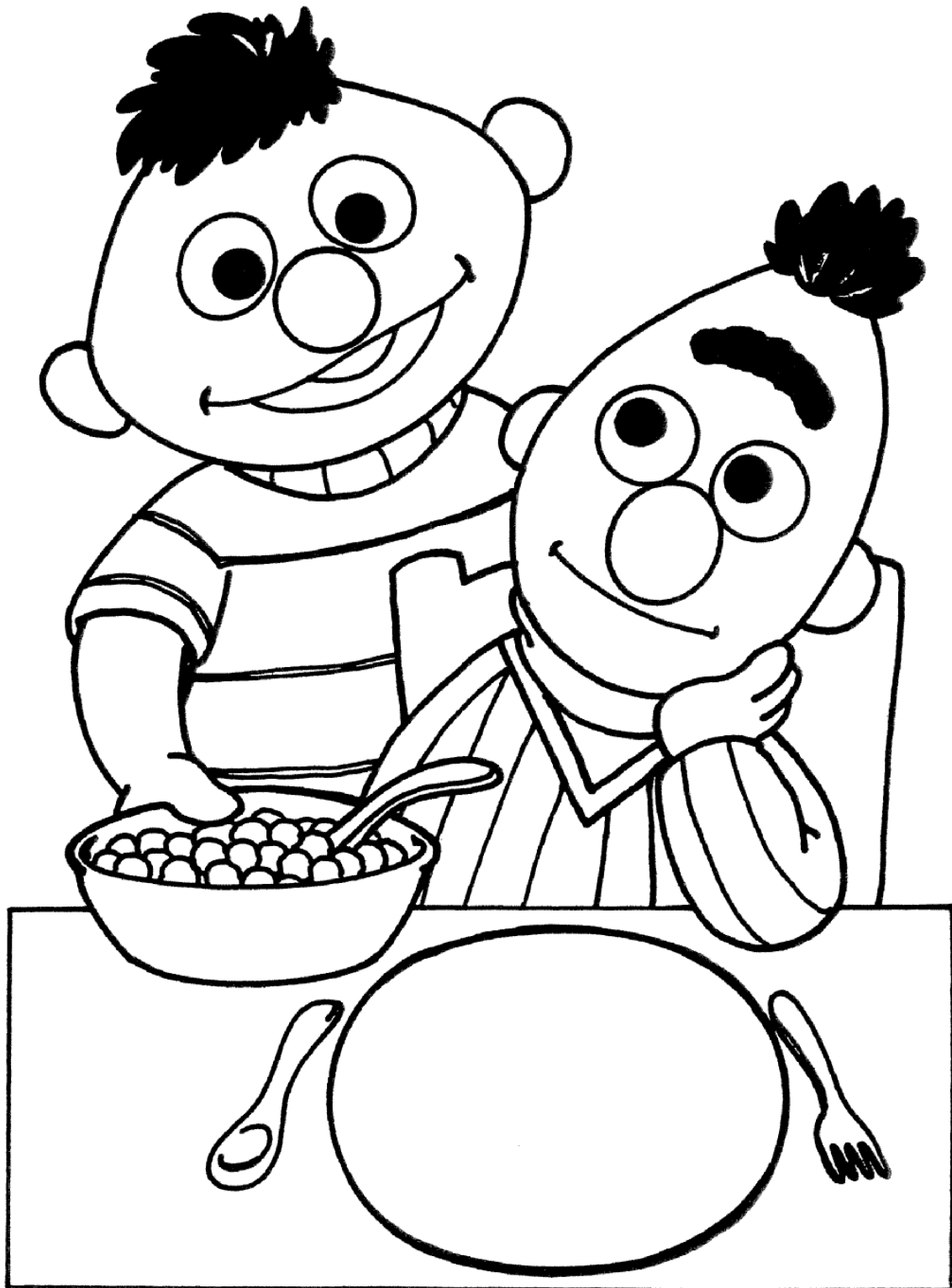
Tel de vissen in de kom. Kleur de tekening daarna mooi in.

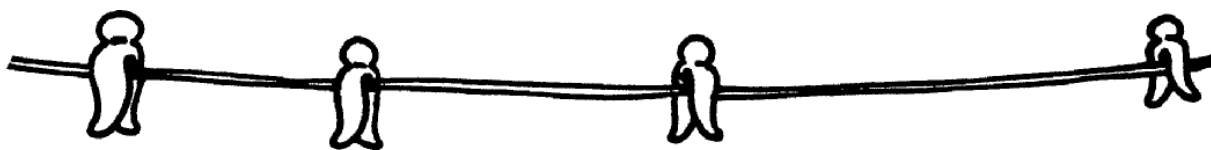
Teken 2 vissen in de vissenkom van Koekiemonster.

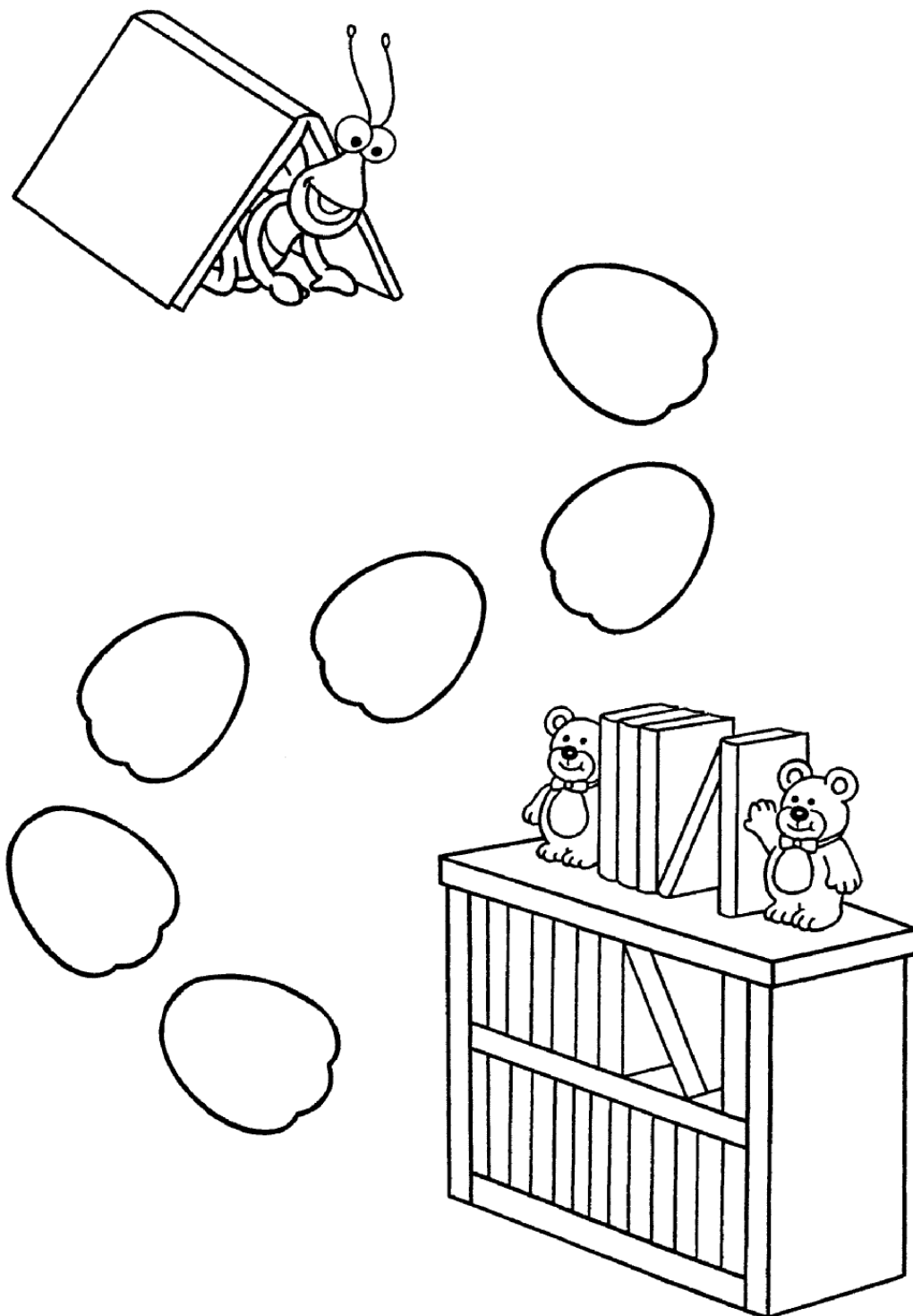
Erwten hebben een ronde vorm. Teken er twee op het bord van Bert.

Help jij Grote Vogel even met de was? Teken 2 sokken aan de wasdraad.

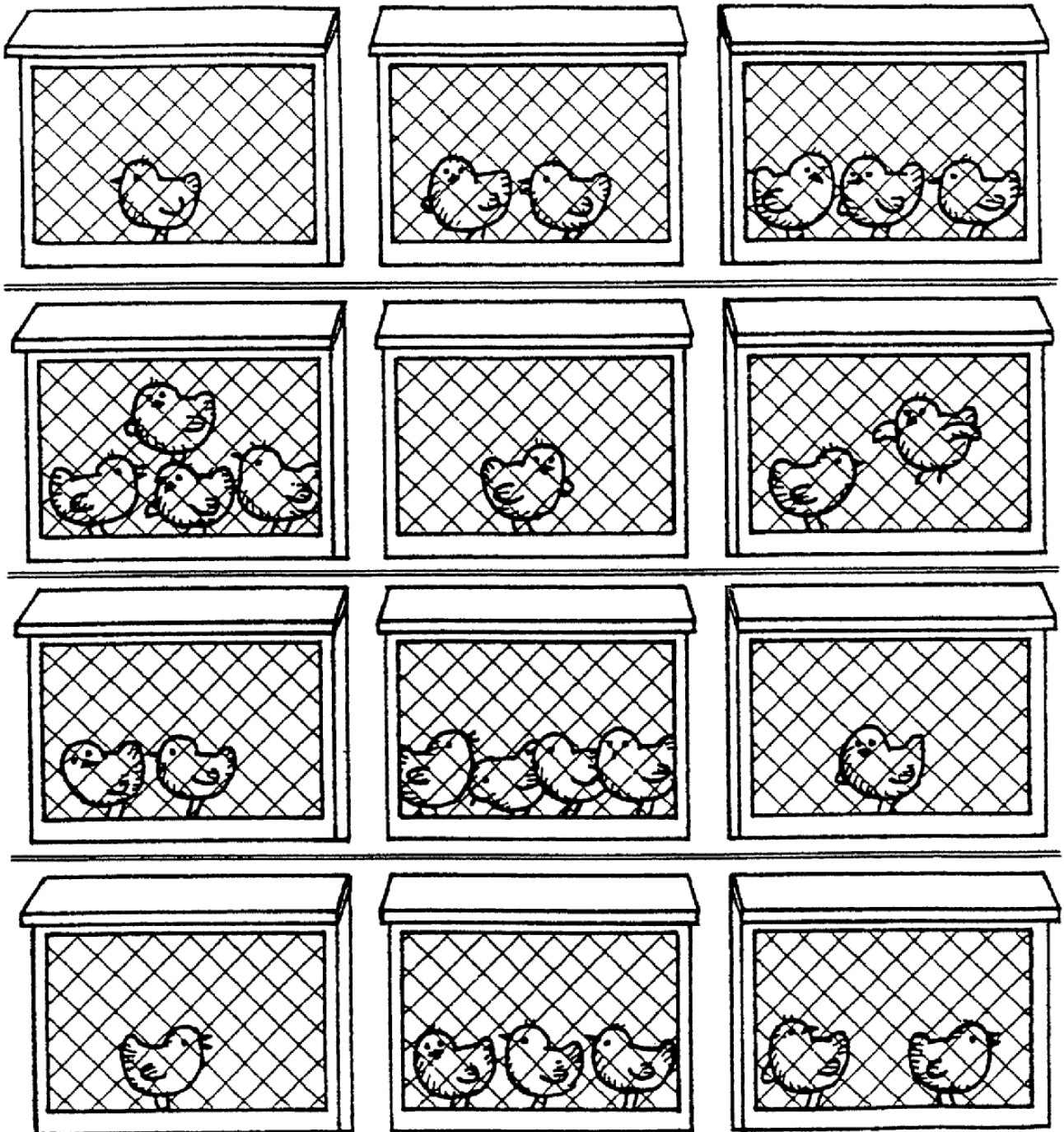
Iemand liet voetsporen achter in de woonkamer! Kleur er twee rood.

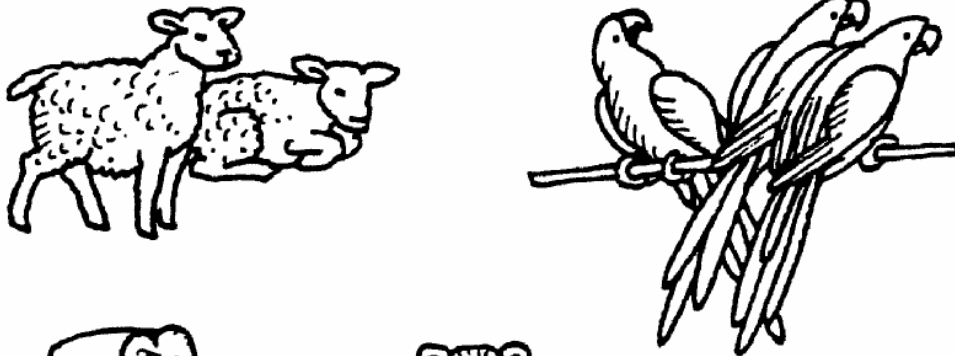
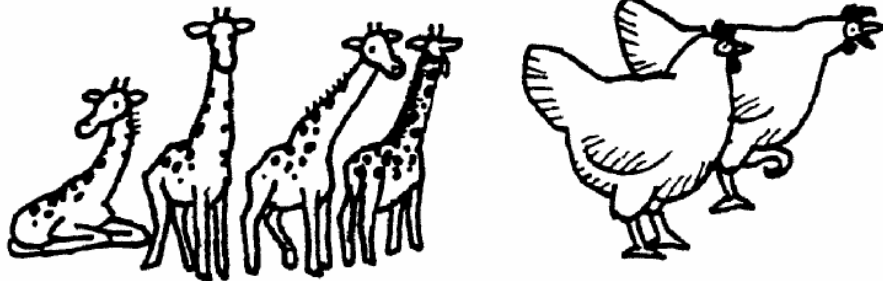
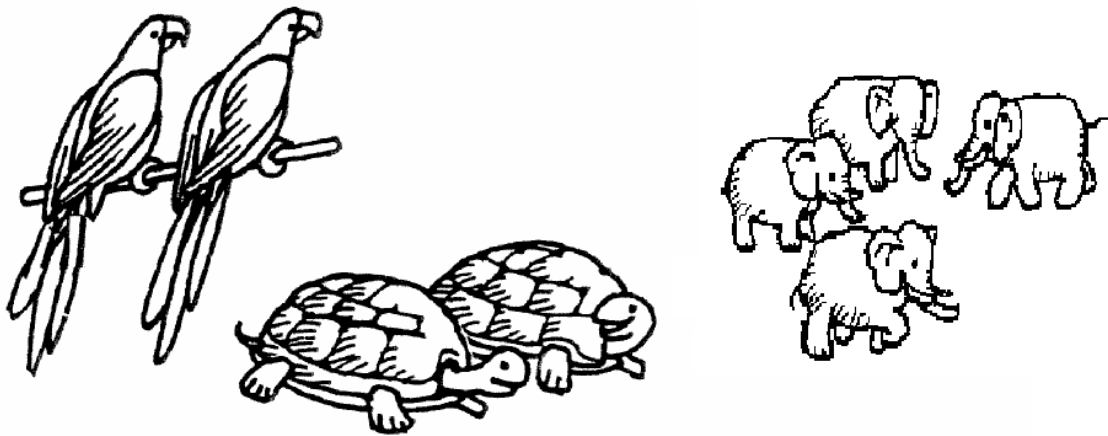
Zet een rondje om de 2.

2	2	-	2	1
1	2	2	1	2
2	1	2	2	1
2	2	1	2	2
1	2	2	2	2

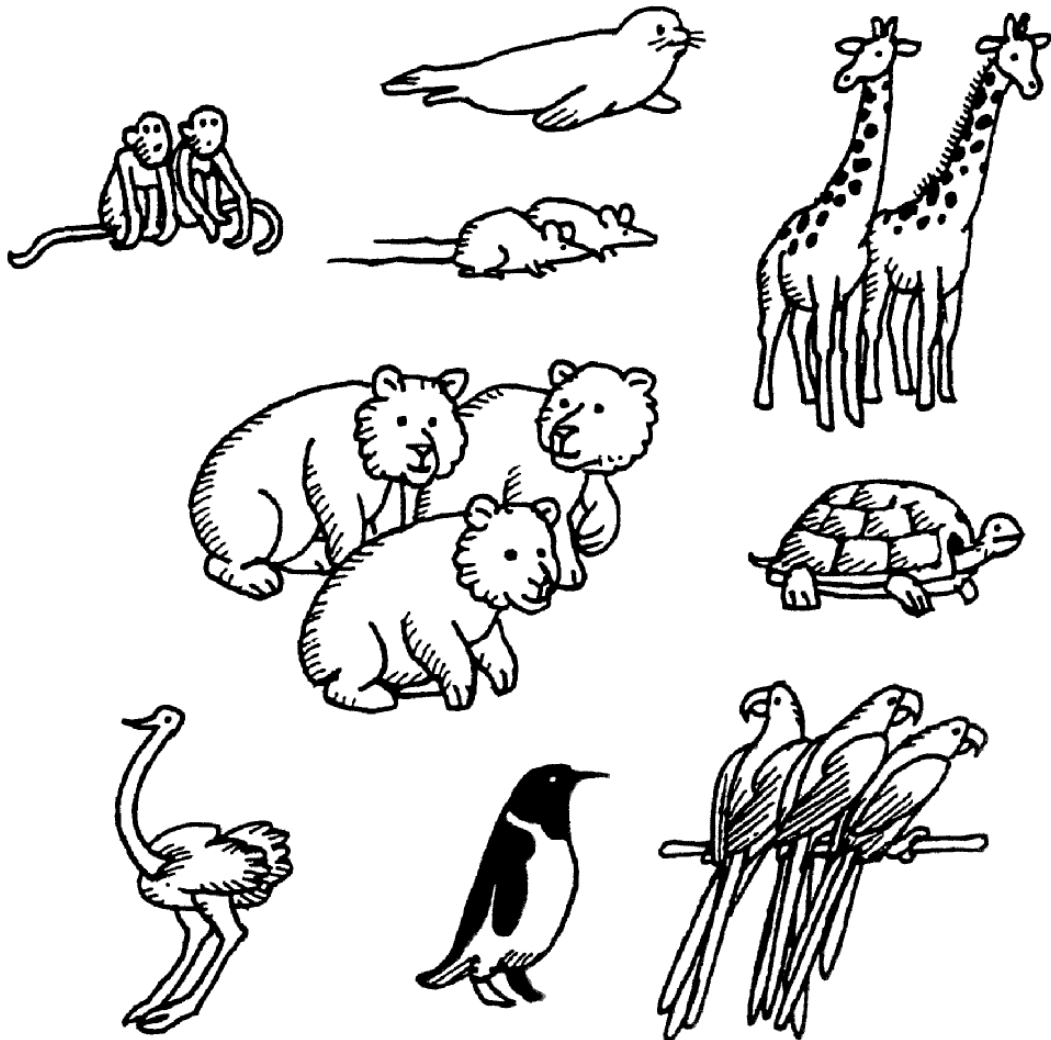
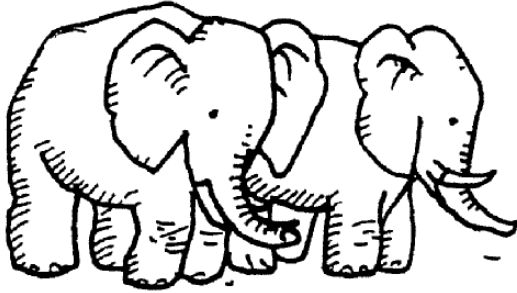
Zet een kruis door de hokken met 2 kuikens.

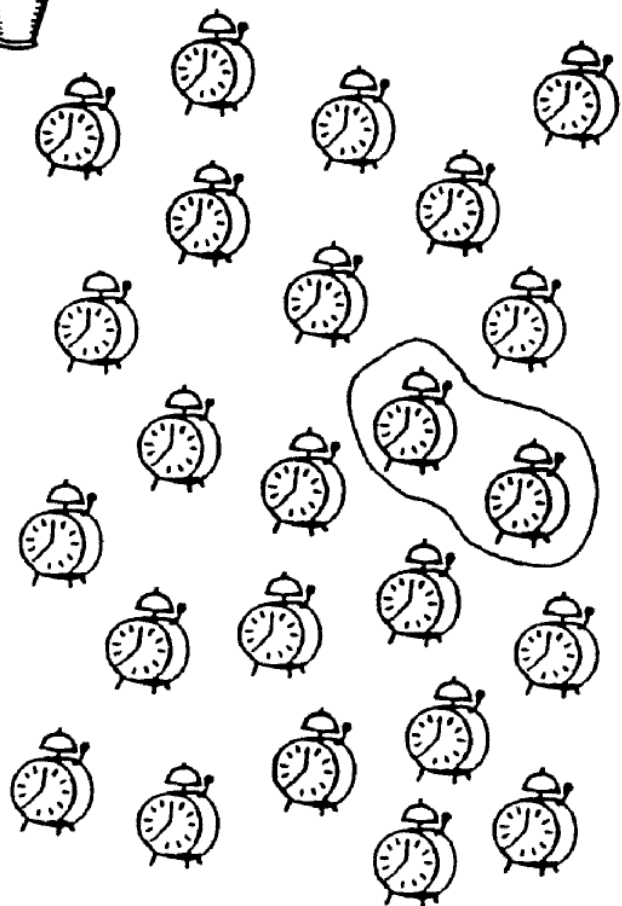
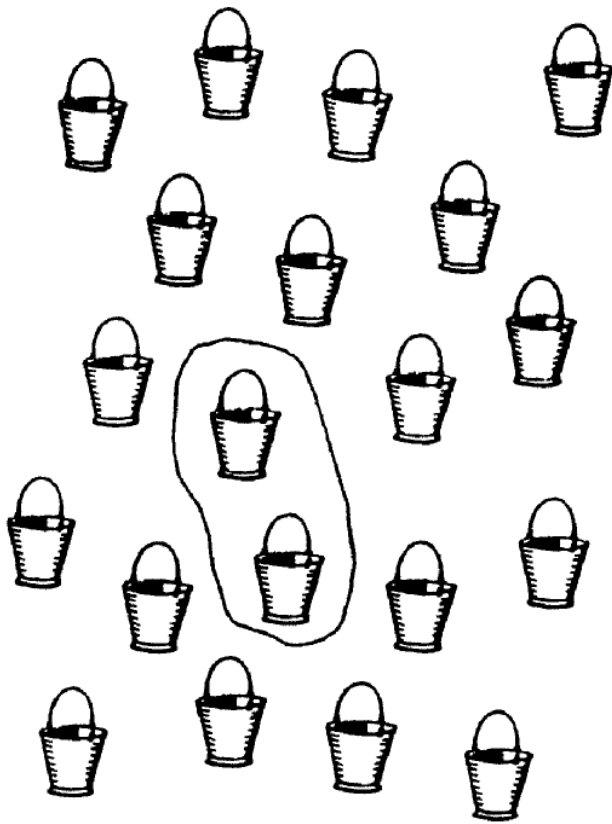
Van welke dieren zijn er twee? Kleur deze.

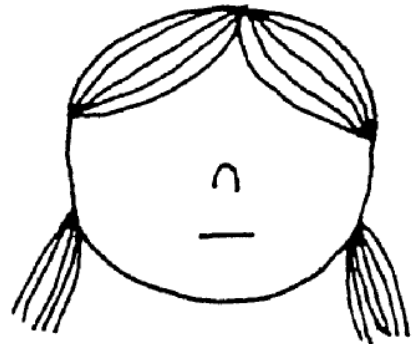
Van welke dieren zijn er twee? Kleur deze.

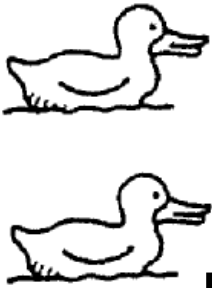

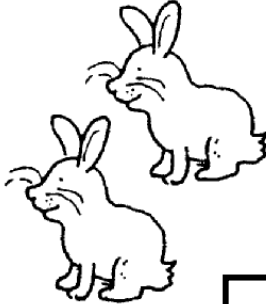

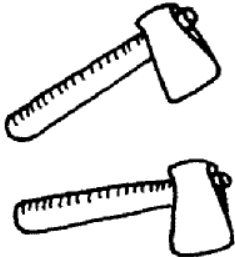

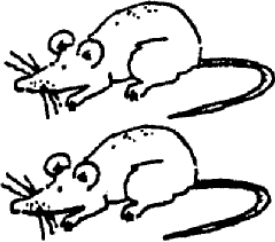

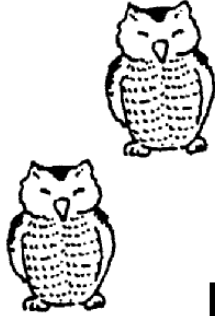
Maak groepjes van twee.

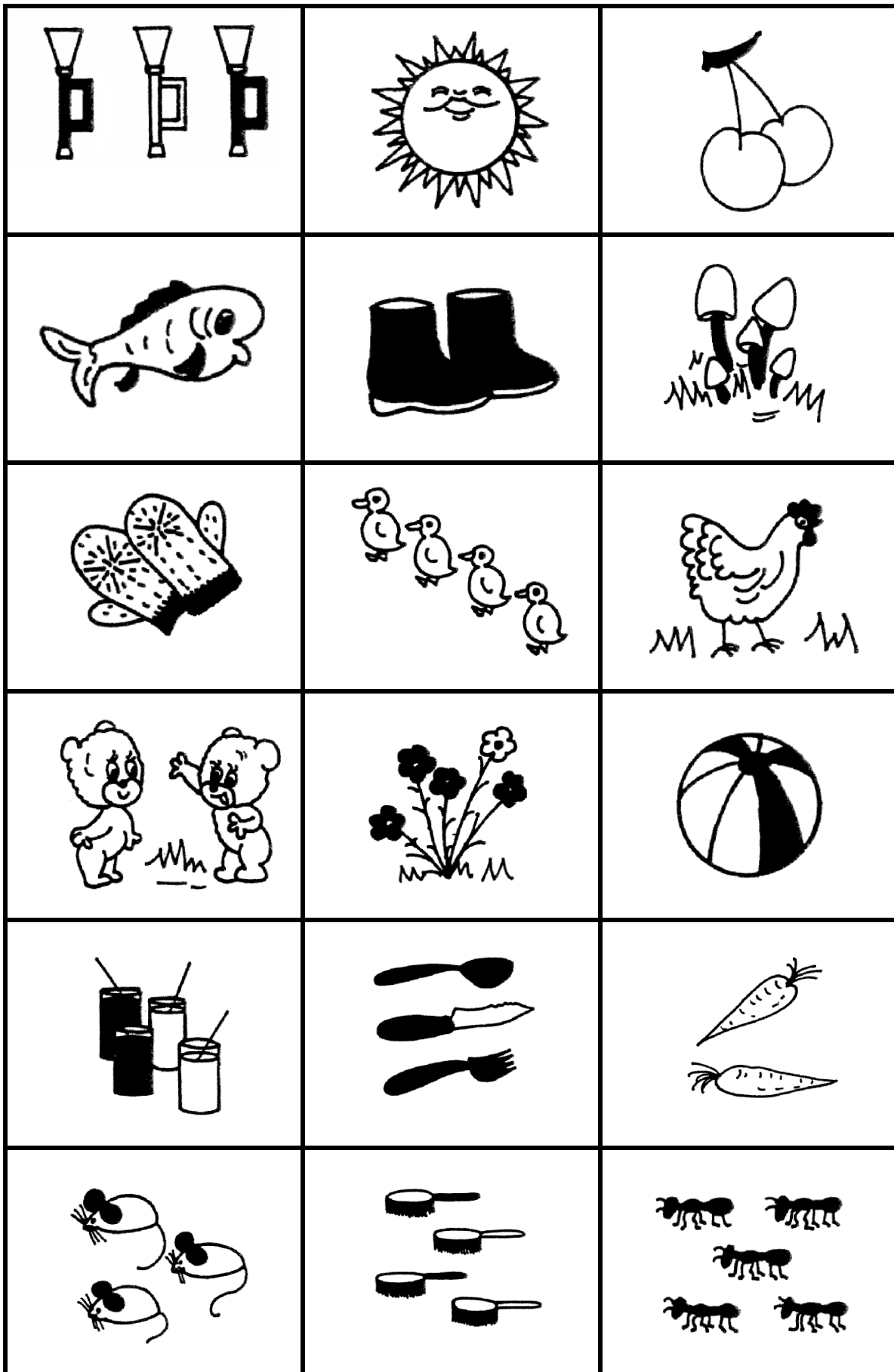
Geef alle mensen 2 ogen en 2 oren.

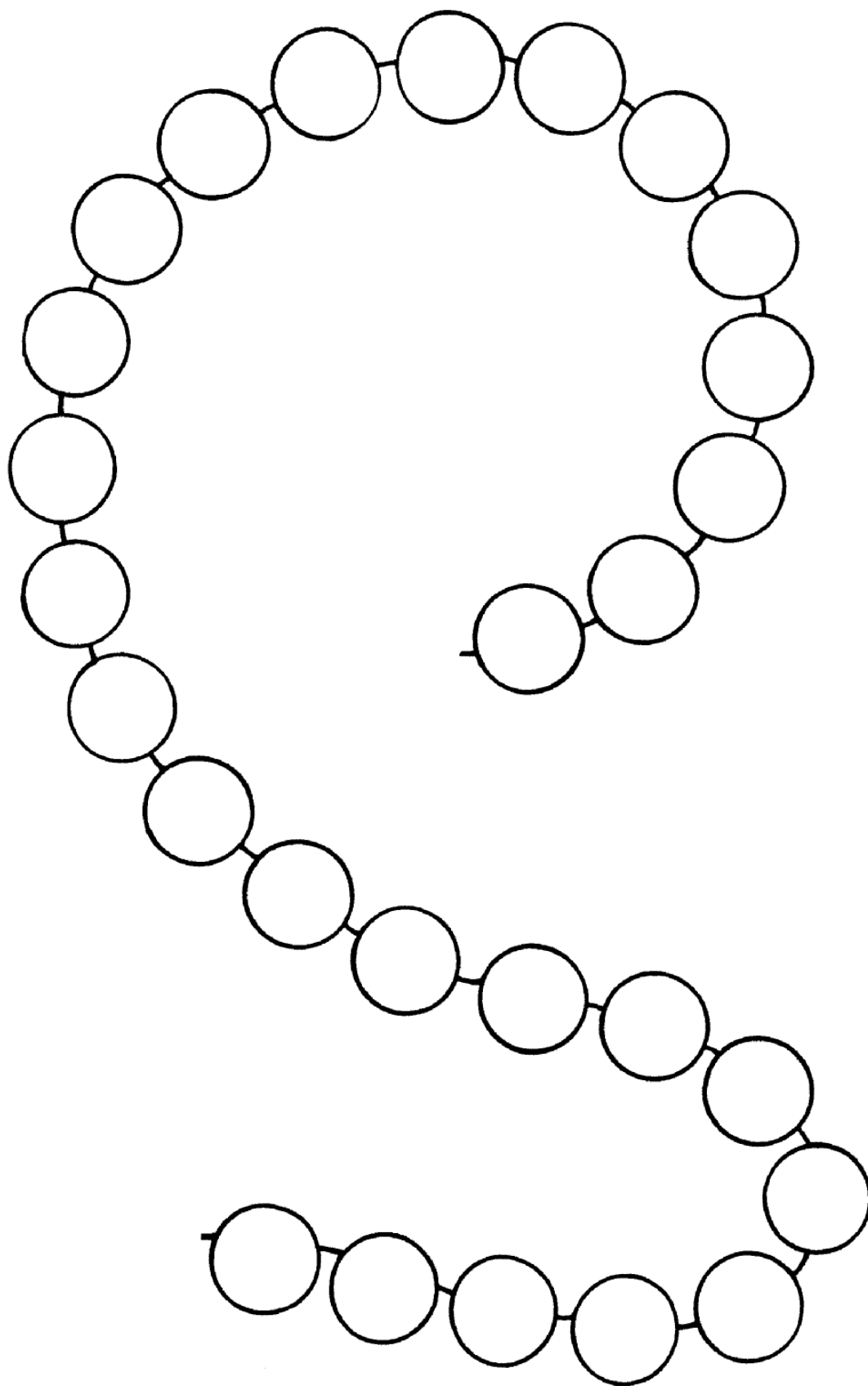
Kleur het hokje als er 2 van zijn.

☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

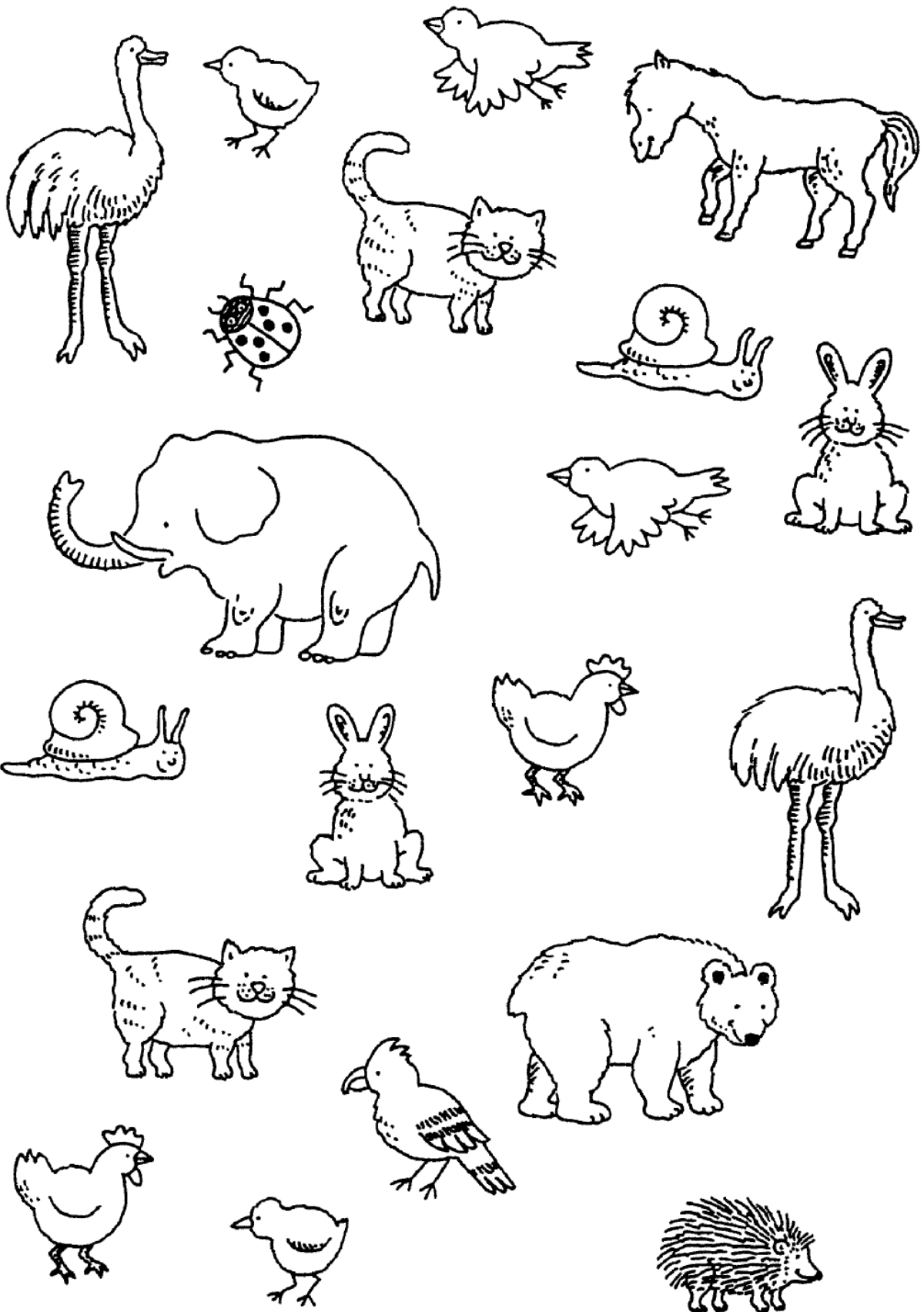
Kleur de dingen waar er twee van zijn.

Kleur 2 kralen rood, 2 kralen groen, 2 kralen blauw, enz.

Kleur de dieren met twee poten.

Vorderingenlijst bij het boek van 2.

Naam :
Geboortedatum :
d.d. beoordeling :

Deelvaardigheden:

Kan tellend 2 treden de trap oplopen
Kan 2 keer in de handen klappen
Kan 2 keer op de trommel slaan
Kan met aanwijzen tot 2 tellen
Kan 2 voorwerpen pakken op verzoek
Kan groepjes van 2 maken met concreet materiaal
Kan groepjes van 2 omcirkelen op papier
Kan cijfer 2 herkennen op apparaten
Kan het cijfer 2 lezen in een cijferreeks
Kan 2 voorwerpen leggen bij het cijfer 2
Kan "groepjes" van 2 tekenen
Kan het cijfer 2 overtrekken
Kan het cijfer van 2 schrijven

Bijlage

